

Anker Jørgensen i sine fuldmagtsdage på tinget.

Arkivfoto

En statsminister kom forbi

Statsministerbesøg: I 1979 kom Anker Jørgensen for første gang til Grindsted og Billund som statsminister.

Af Louis Bülow, Aarhus
forfatter og historiker

En råkold efterårsdag for godt halvtreds år siden i en lejlighed i barndommens gade i det lille landsbysamfund Hejnsvig.

En 14-årig skoledreng, der dengang i begyndelsen af 60'erne fra tid til anden havde fået bragt små fortællinger på de lokale avisers børnesider, fik langt om længe taget mod til sig og sendte sit livs første artikelforsøg skrevet i hånden til arbejdsmændenes medlemsblad *Fagbladet*.

På de fleste redaktioner ville en sådan artikel blive kigget igennem og derefter kylet i papirkurven, men storsind og generøsitet havde gode kår på redaktionsgangen, hvor en vis Anker Jørgensen dengang sad for bordenden som bladets re-

daktør.

De følgende dage måtte drengen kigge langt efter Hejnsvigs lokale postbud, men endeligt blev en stor kuvert fra hovedstaden smidt ind gennem brevsprækken.

Aldrig vil jeg glemme det lange brev, Anker Jørgensen tog sig tid til at sende til mig i stedet for redaktionens standardskrivelse med høfligt afslag.

Flede sider med hjertevarme og opmuntrende ord, som fik betydning for en landsbyknægt fra små kår med skribentdrømme og fremtidshåb.

Nu mange år senere er en ring sluttet, en epoke forbi. Den 20. marts i år ramte budskabet om Anker Jørgensens død landet næsten som en tsunami og fejede alt politisk ævl og kævl til side for en kort stund.

Lad os skruetiden fire årtier tilbage til Billund Lufthavn en forårs morgen i 1979, hvor Anker Jørgensen netop var landet

med fly fra København.

Den mandag den 5. marts var dagen, hvor alle i Grindsted og Billund - børn, unge, ældre, menigmand - for første gang kom rigtigt tæt på landets statsminister. Hele dagen fra tidlig morgen til sen aften havde Anker sat af til snak med mennesker og tillidsfolk på arbejdspladser, til møder og besøg på lokale virksomheder og institutioner.

Ludfattig barndom

Anker var livet igennem åben og lydhør overfor alle og gav stemme også til dem, der sjældent kom til orde.

Hans baggrund var som forældreløst Vajsenhusbarn med en ludfattig barndom på Amager, hvor fire lejligheder deltes om en rusten køkkenvask på gangen og lokum i gården.

Mod alle odds arbejdede han sig op til

samfundets top som landets statsminister. I oktober 1972 var han hos den purunge Dronning Margrethe for at modtage den officielle udnævnelse til Danmarks nye førstemand efter Jens Otto Krag. Han har senere fortalt, hvad der skete: "Ja, jeg er altså den nye statsminister" sagde jeg til Dronningen. "Det ved jeg skam godt, hr. statsminister", sagde hun og klappede hænderne sammen - "jeg læser jo også aviser."

Med ægte hjertevarme kom Anker på fornavn med nationen. Han var arbejdsmænd med jord under neglene, et fast håndtryk og på bajer med bumsen. Selv som statsminister kom han i sit gamle arbejderkvarter i Sydhavnen, snakkede med gutterne på hjørnet og nød sin kaffe og æblekage i pavillonen på Mozarts Plads. Som én af gutterne sagde, da de engang blev interviewet af Olav Hergel: "Vi elsker

Anker Jørgensen besøgte i 1979 Grindsted og Billund for første gang som statsminister. I marts i år døde han 93 år gammel.

Arkivfoto: Martin Sylvest Andersen

Anker. Vi elsker alle sammen Anker. De andre nikker."

I alle årene boede Anker og Ingrid med de fire unger på Borgbjergvej i Sydhavnen i den almene lejlighed på tredje sal og sagde nej til al prunk og luksus på Marienborg. Som han sagde: "Jeg kunne sgu aldrig finde oplukkeren i det store hus."

Da alderen indhentede ham, og bentøjet ikke kunne mere, måtte han efter 50 år sige farvel til sin elskede lejlighed, hvor kvarterets beboere havde passet så godt på ham.

Som den første forhenværende statsminister nogensinde fravalgte han mere mondæne løsninger for at flytte ind på et offentligt plejehjem i sit gamle arbejderkvarter.

Anker Olesen

Men tilbage til Ankers travle mandag i

Grindsted og Billund der blev indledt med et besøg tidligt om morgenen på Billund Plejehjem.

Først et hyggeligt vestjysk morgenbord med kaffe og duftende hjemmebag, hvor Anker blev budt velkommen af Billunds borgmester Viggo Østergaard, der året i forvejen var blevet valgt som kommunens førstemand på en lokalliste.

Anker har selv med et lunt glimt i øjet fortalt om besøget, hvor han blandt andet hilste på 99-årige Line, og én eller anden spurgte, om hun mon kendte dén herre? Joh, det gør jeg da, sagde hun og smilte – det er jo Anker Olesen!

Senere gjaldt det Lego, hvor Godtfred Kirk Christiansen og fællestillidsmand Lyder Magnus Pedersen fra Billund viste rundt.

Ankers fortid som gammel fagforeningsmand fornægtede sig ikke, da han frem-

hævede Lyder Pedersen som "en trivelig socialdemokratisk tillidsmand, åbenbart med god kontakt til alle sider. Han var også den ubestridte tillidsmand for fire-fem år siden, da jeg var her."

Det næste stop var rådhuset i Grindsted og den lokale borgmester A. Chr. Andersen. Med Ankers ord: "Stor og solid bonde-mand. Han var Venstre-folketingsmand fra 1964, da vi begge kom i Tinget. Nu er han høvding i den store Grindsted landkommune."

Begejstret Anker

Efter besøg på blandt andet det lokale plejehjem i Grindsted og Tulip-slagteriet gjaldt det en anden af byens store industrivirksomheder Grindstedværket, hvor Anker faldt i snak med en stout smedevend, der talte lige ud af posen: "Ved du hvad, Anker, nu har jeg været her på Dan-

marks dejligste arbejdsplads i 22 år. Jeg kunne tage ind på B&W og tjene 10 kr. mere i timen, men nej, jeg vil sgu ikke bytte."

Ankers travle dag i Grindsted og Billund dengang i 1979 fortsatte på SID i Billund, hvor han mødtes med tillidsfolk fra hele lokalområdet.

Dagen sluttede med et stort offentligt møde i Billund Centret, og Anker lagde ikke skjul på sin begejstring: "Et dejligt kulturhus, godt miljø, Der var tændt op i en stor åben kamin. Her var mødt ca. 400 mennesker op, fuldt hus, mange stod op."

Med Ankers ord: "Slut præcis kl. 22. Et knagende godt møde ... Hjem til Hotel Vis a Vis i Billund ... en dejligt afslappet snak over et par øller."

I dag står mindet om en politisk hædersmand tilbage, der uden at lefle forenede sit politiske virke med integritet og anstændighed.